

KRĀPŠANAS NOVĒRŠANAS,
ATKLĀŠANAS UN IZMEKLĒŠANAS
NOTEIKUMI

Dzīvot veselīgu dzīvi.

4	I Mērķi
5	II Darbības joma un piemērošana
6	III Negodīgas attieksmes un krāpšanas aizliegums
7	IV Krāpšanu pārvaldības kontrole
9	V Krāpšanas pārvaldības procedūras un aktivitātes
10	VI Ziņošana par aizdomām par krāpšanu
11	VII Ziņojumu izskatīšanas kārtība
12	VIII Pārejas un nobeiguma noteikumi

I Mērķi

Krāpšanas novēršanas, atklāšanas un izmeklēšanas noteikumi (turpmāk tekstā “Noteikumi”) nosaka pamata mērķus, principus un noteikumus attiecībā uz krāpšanas gadījumiem Krka, d.d., Novo Mesto, un tā meitas uzņēmumos (turpmāk tekstā “Krka”). *Noteikumos* definēti arī Krka darbinieku pienākumi un atbildība attiecībā uz krāpšanas novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu.

Noteikumu pamatā ir piemērojamie noteikumi un rekomendācijas, kā arī **Krka Rīcības kodekss**, kurā definēti ētiskas uzvedības, uzņēmējdarbības labās prakses principi un noteikumi un Krka rīcības standarti.

Krka mērķi attiecībā uz krāpšanas pārvaldību ir šādi:

- Samazināt krāpšanas risku, piemērojot absolūtas neiecietības principu;
- Veicināt darbinieku izpratni par potenciālu krāpšanu un krāpšanas pārvaldības metodēm;
- Darbinieku apmācība attiecībā uz darbinieku atbildību krāpšanas risku noteikšanā un ziņošanā par krāpšanas riskiem;
- Nepārtraukta ar krāpšanas novēršanu un atklāšanu saistīto iekšējo kontroles sistēmu uzlabošana un pārvaldība;
- Nodrošināt piemērotus krāpšanas novēršanas, atklāšanas un izmeklēšanas avotus;
- Konsekventi ievērot attiecīgos noteikumus, vadlīnijas un kodeksus;
- Rūpēties par savlaicīgu un pienācīgu aizdomu par krāpšanu izmeklēšanu;
- Nodrošināt ziņotāju aizsardzību;
- Aizsargāt Krka reputāciju un aktīvus.

II Darbības joma un piemērošana

Noteikumi attiecas uz visiem Krka darbiniekiem, kuriem tie jāievēro visās attiecībās ar Krka un jebkurām citām juridiskām vai fiziskām personām (turpmāk tekstā “trešā puse”).

Jebkurš Krka darbinieks un trešā puse var ziņot par aizdomām par krāpšanu saskaņā ar šiem *Noteikumiem*.

Noteikumi nosaka pamatprincipus un noteikumus, kas atbilst piemērojamiem normatīvajiem aktiem attiecībā uz krāpšanu un korupciju, vadlīnijām, starptautiskajiem rīcības kodeksiem un Krka iekšējiem noteikumiem. Darbiniekiem tie vienmēr jāievēro, veicot savu darbu un īstenojot Krka uzņēmējdarbību.

Krka meitas uzņēmumiem jāievēro šie *Noteikumi*, ņemot vērā iespējamās stingrākās attiecīgajā valstī spēkā esošās prasības.

Visiem darbiniekiem jāiepazīstas ar šiem *Noteikumiem*, izmantojot e-apmācību sistēmu *eCampus* vai izmantojot citu piemērotu metodi. Darbiniekiem jābūt informētiem par *Noteikumu* grozījumiem. Jaunajiem darbiniekiem jāiepazīstas ar šiem *Noteikumiem*, kad tie uzsāk darbu savā amatā.

III Negodīgas attieksmes un krāpšanas aizliegums

Jebkāda negodīga attieksme un krāpšana, kā tā definēta piemērojamos tiesību aktos, ir aizliegta. Šādas darbības jo īpaši ietver tālāk minēto:

- **Korupcija** nozīmē ļaunprātīgu sava amata pilnvaru izmantošanu, lai gūtu personīgu labumu vai priekšrocības trešajai pusei. Darbībai var būt korumpēts mērķis, ja tiek priekšrocība tiek solīta vai sniegta ar nolūku rosināt vai atalgot pienācīgas rīcības pārkāpumu, vai ja priekšrocība tiek pieņemta kā atlīdzība par pienācīgu rīcību.
- **Krāpšana** ir jebkādas neētiskas un/vai nelikumīgas darbības nolūkā gūt nelikumīgu vai negodīgu priekšrocību, kas rada kaitējumu Krka vai trešajām pusēm. Krāpšana ietver, piemēram, maldināšanu, slēpšanu vai uzticības pārkāpumu, krāpniecisku finanšu atskaišu iesniegšanu u.t.t. Krāpšanu tiek veikta, ja atsevišķas personas vai uzņēmumi apzināti rīkojas, lai gūtu materiālu labumu, galvenokārt naudas un aktīvu īpašumtiesību veidā, vai lai nelikumīgā veidā īstenotu savas intereses, tādējādi nodarot kaitējumu Krka vai trešajām pusēm. Personas vai uzņēmumi var mēģināt izvairīties no savu saistību nokārtošanas vai pakalpojumu zuduma un nelikumīgi aizsargāt savas personīgās vai uzņēmuma priekšrocības, rīkojoties krāpnieciskā veidā.
- **Kukuļdošana** nozīmē pieprasīt, pieņemt, solīt, piedāvāt, dot vai lūgt priekšrocības kā stimulu nelikumīgai vai neētiskai rīcībai vai uzticības pārkāpumam.
- **Interesu konflikts** ir situācija, kas padara iespējamu tādu uzvedību, kas varētu izraisīt korupciju vai citas nelikumīgas darbības. Interesu konflikta ietvaros persona parasti saskaras ar izvēli starp ar savu amatu saistītajiem pienākumiem un prasībām un savām personīgajām interesēm.

IV Krāpšanu pārvaldības kontrole

Krāpšanas pārvaldības kontroles darbības tiek īstenotas visā Krka organizatoriskajā struktūrā. Tās paredzētas, lai nodrošinātu kvalitāti, pārredzamību, drošumu un veikspēju.

To pamatā ir ārējie un iekšējie noteikumi, standarti, uzņēmējdarbības labās prakses, kodeksi, dokumentu apstiprināšanas sistēmas, darbinieku līdzdalība un atbildība u.t.t. Kontroles pasākumi ir paredzēti arī, lai novērstu krāpšanu, uzlabotu informētību un veicinātu darbinieku ziņošanas pienākumu pildīšanu, kā arī, lai identificētu, atklātu un izmeklētu krāpšanas gadījumus.

Krka ir izveidojusi kontroles vidi, kas ļauj pārvaldīt galvenos stratēģiskos un operatīvos riskus un savlaicīgi identificēt un pārvaldīt faktoros, kas varētu kavēt Krka *Attīstības* stratēģijā un *Kvalitātes rokasgrāmata* noteikto mērķu sasniegšanu. Atsevišķas kontroles aktivitātes ir saistītas ar krāpšanas pārvaldību.

Krka **Risku reģistrā** plaši aprakstīti visi iespējamie riski. Krka integrē riska vadību visos uzņēmējdarbības procesos. Mēs izmantojam lielu skaitu standarta darbības procedūru un citas iekšējās instrukcijas, kurās tiek definētas kontroles aktivitātes un atbildība, nodrošinot uzņēmējdarbības nepārtrauktību un risku ierobežošanu.

Ar krāpšanas novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu saistītā atbildība noteiktos uzņēmuma vadības līmeņos ir sīkāk aprakstīta tālāk.

Krka, d.d., Novo mesto **Valde** nodrošina un īsteno piemērotu kontroles vidi, lai uzturētu aktīvu vērtību un uzņēmuma prestižu. Valde ieceļ Vecāko atbilstības amatpersonu, kura ir atbildīga arī par krāpšanas novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu.

Vecākās atbilstības amatpersonas pienākumi, citu starpā, ir šādi:

- Krāpšanas riska novērtēšana;
- Iekšējās kontroles sistēmu krāpšanas novēršanai, atklāšanai un izmeklēšanai ierosināšana;
- Ziņojumu par krāpšanas aizdomām likuma normām atbilstoša izskatīšana un informatoru aizsardzība;
- Iekšējo procedūru izstrādāšana darbam ar ziņojumiem par iespējamiem krāpšanas draudiem;
- Darbinieku informēšana, izglītošana un apmācība attiecībā uz šiem *Noteikumiem*;
- Ziņojumu reģistra uzturēšana un attiecīgās dokumentācijas par krāpšanas aizdomu izmeklēšanu uzturēšana;
- Ziņojumu iesniegšana Valdei attiecībā uz krāpšanas novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu;
- Sadarbība ar ārējiem speciālistiem un tiesībsardzības iestādēm.

Nodaļu, departamentu un neatkarīgu pakalpojumu sniedzēju direktoriem ir šādi pienākumi.

- Novērtēt krāpšanas riskus attiecīgajā kompetences jomā;
- Īstenot efektīvu iekšējās kontroles sistēmu krāpšanas pārvaldībai;
- Ievērot absolūtas neiecietības principu attiecībā pret jebkāda veida krāpšanu;
- Sadarbība ar Vecāko atbilstības amatpersonu, veicot atbilstošas darbības, ja krāpšanas aizdomas attiecas uz konkrēto organizatorisko struktūrvienību.

Katra darbinieka pienākumi ir:

- Rīkoties godīgi un godprātīgi, saskaņā ar Krka Rīcības kodeksu un citiem attiecīgajiem noteikumiem;
- Ziņot par jebkādiem notikumiem vai darījumiem, kas varētu liecināt par iespējamu krāpšanu;
- Saglabāt un aizsargāt jebkādas pierādījumus par iespējamo krāpšanu;
- Ievērot absolūtas neiecietības principu attiecībā pret jebkāda veida krāpšanu.

V Krāpšanas pārvaldības procedūras un aktivitātes

Krāpšanas pārvaldības procedūras un aktivitātes var iedalīt trīs kategorijās: novēršana, atklāšana un izmeklēšana. Galvenais uzsvars tiek likts uz krāpšanas novēršanu. Krāpšanas atklāšanas darbības arī ir svarīgas, taču krāpšanas izmeklēšana, ja radušās aizdomas par liela apmēra krāpšanu, ietilpst kvalificētu speciālistu un attiecīgo institūciju kompetencē.

Regulāras krāpšanas pārvaldības aktivitātes ietver arī iekšējās kontroles uzlabošanu, lai samazinātu krāpšanas risku, pieņemot un grozot iekšējos noteikumus un instrukcijas.

Krka nodrošina interešu konfliktu pārvaldību, īstenojot standarta darbības procedūras un noteikumus, kas ļauj samazināt riskus un novērst interešu konfliktus, kas varētu kaitēt Krka reputācijai.

Krka nodrošina, ka visas attiecības medicīnas nozarē tiek īstenotas saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem un vadlīnijām un tiek ierobežotas nelikumīgas rīcības iespējas. Asociētie uzņēmumi īsteno savu darbību saskaņā ar noteikumiem un ir atbilstoši apmācīti produktu izplatīšanai.

Darbinieku izglītība un apmācība ir veiksmīgas krāpšanas pārvaldības pamatā. Krka apmācības programmas, iekšējās publikācijas un paziņojumi nodrošina pietiekamu informētības līmeni, pamatojoties uz ko darbinieki spēj konstatēt potenciālus krāpšanas gadījumus vai noteiktas darbības, kas varētu būt krāpšana.

VI Ziņošana par aizdomām par krāpšanu

Jebkurš Krka darbinieks un trešā puse var ziņot par aizdomām par krāpšanu.

Ja Krka darbinieks atklāj jebkādas darbības, kas liecina par iespējamu krāpšanu, darbiniekam jāinformē savs vadītājs. Ja iespējamās krāpšanas raksturs vai tās apstākļi neļauj informēt tiešo vadītāju, darbiniekam jāinformē Juridiskās nodaļas vadītājs, vai Vecākā atbilstības amatpersona. Aizdomas par krāpšanu var ziņot anonīmi. E-pasta adrese, uz kuru var nosūtīt ziņojumu par iespējamo krāpšanu ir compliance.officer@krka.biz.

Ja ziņotājs nevēlas palikt anonīms, ziņojumu var iesniegt pa tālruni.

- Vecākā atbilstības amatpersona Krka uzņēmumu grupā:
+386 7 331 26 00
- Juridiskās nodaļas vadītājs Krka uzņēmumu grupā:
+386 7 331 95 95
- Katra uzņēmuma atbildīgo personu kontaktinformācija pieejama attiecīgajās mājaslapās

Krka apņemas izturēties pret ziņotāja datiem konfidenciāli, profesionāli un ievērojot pienācīgu rūpību, kā arī pienācīgi aizsargāt ziņotāju pret jebkādiem represīviem pasākumiem.

VII Ziņojumu izskatīšanas kārtība

Sadarbībā ar Juridisko nodaļu, Vecākā atbilstības amatpersona var izveidot īpašu komandu, lai izskatītu saņemtos ziņojumus. Papildus Vecākajai atbilstības amatpersonai, komandā var iekļaut divus līdz četrus darbiniekus no dažādām organizatoriskajām struktūrvienībām, kuriem ir konkrētas zināšanas attiecīgo krāpšanas aizdomu izmeklēšanai. Komanda pienācīgi izskata katru ziņojumu par krāpšanas aizdomām, izmeklē tā cēloņus un ierosina korektīvus un preventīvus pasākumus. Krāpšanas izmeklēšanu veic darbinieki ar piemērotām prasmēm un – ja tas ir nepieciešams – piesaistot ārējos speciālistus un tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekus.

Informators, kurš ziņojis par krāpšanas aizdomām godprātīgi un bez ļaunprātīga nolūka, tiek aizsargāts no represīvām darbībām; informatoram tiek piedāvāts atbilstošs atbalsts un sniegta informācija par ziņojuma izskatīšanas rezultātiem. Informatora dati būtu jāuzskata par konfidenciāliem. Jebkādas represīvas darbības uzskatāmas par ļoti smagu Krka *Rīcības kodeksa* pārkāpumu.

Vecākā atbilstības amatpersona reģistrē ienākošos ziņojumus, ar ziņojumiem saistītās īstenotās procedūras un aktivitātes.

Pamatojoties uz izmeklēšanas rezultātiem, Vecākā atbilstības amatpersona attiecīgajā organizatoriskajā vienībā ierosina Valdei vienu no šīm darbībām:

- Ziņojums par krāpšanas aizdomām nav pamatots un turpmāka izmeklēšana nav nepieciešama;
- Ziņojums par krāpšanas aizdomām ir pamatots, nepieciešams veikt iekšējus pasākumus un uzlabot kontroles procedūras;
- Ziņojums par krāpšanas aizdomām ir pamatots un ir nepieciešams veikt turpmāku izmeklēšanu, piesaistot darbiniekus ar piemērotām prasmēm, ārējos speciālistus vai tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekus.

Aizdomas par krāpšanu tiek izmeklētas saskaņā ar piemērojamiem vietējiem tiesību aktiem.

VIII Pārejas un nobeiguma noteikumi

Noteikumus pieņem uzņēmuma Valde. *Noteikumi* tiek publicēti Krka iekšējā tīmekļa vietnē (Krkanet) un Krka publiskajā tīmekļa vietnē.

Šie *Noteikumi*, *Krāpšanas novēršanas, atklāšanas un izmeklēšanas noteikumi* stājas spēkā 2015. gada 7. decembrī un *Krāpšanas novēršanas, atklāšanas un izmeklēšanas politika* zaudē spēku 2015. gada 7. decembrī.

Šie *Noteikumi* tiek pārskatīti reizi divos gados un tiek grozīti pēc nepieciešamības.

Pārskatīts 2023. gada janvārī